

Per **Òscar Pérez Silvestre**

Saó, desembre, 2012

[Vicent Pitarch](#) / [Xipell \(Joan Montanyés\)](#)

«Viatge al país de Tombatossals»

[Onada Edicions](#), 2012

En retrobar-me amb el *Tombatossals* que han preparat Vicent Pitarch i el dibuixant Xipell per a Onada Edicions, amb motiu del 75é aniversari del traspàs d'aquell llaurador lletraferit anomenat Josep Pascual Tirado, no he pogut resistir-me a visitar l'edició facsímil commemorativa del 1998 que em va regalar un bon amic, amb un eixut pòrtic desllavassat d'un tal Francisco Camps (conseller de Cultura, diu). Ho dic a tall de curiositat, res més que això. També és curiós que un altre *amant* de les nostres coses com l'ex José Luis Gimeno –destacat anti LUEV– s'hi trenque la barra glossant-ne les delícies amb els tòpics de sempre. Anem per feina útil, va!

Tombatossals és el resultat d'unes lectures i relectures fetes a l'ombra de les garroferes, ni més ni menys que el *Tirant lo Blanc* i la *Crònica* de Muntaner. Fou publicat primerament per entregues entre 1922 i 1924 en el benemèrit *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura* i estampat bellíssimament el 1930 en llibre, amb caplletres de Bernat Artola, dibuixos de Francesc Pérez Dolz i vinyetes de Lluís Sales Boli, tres personatges a qui no calen presentacions per aquestes latituds. Amb el temps, ha esdevingut un referent popular de la mitologia castellanenca i ha estat pres com a font d'inspiració en innumbrables i variades manifestacions culturals per la seua originalitat en la concepció i càrrega simbòlica. Literatura evolucionada en mite, en podem dir tranquil·lament.

Amb aquesta edició amanoseta i adaptada al públic infantil pel polifacètic Pitarch, la colla de gegants a les ordres del Rei Barbut que s'encarregaren de transformar una terra de raboses i llops i de serps com cabirons en plana rica, formosa i exuberant –amb la conquesta inclosa de les Columbretes a unes criatures a mig camí entre home i furga, custodiats per vasos abellers–, es posa a l'abast dels nostres menuts per a lectura agradable. Per a *imaginar*, just el nom que porta la col·lecció en què s'encabeix. Mestres i progenitors, oiü-me: si voleu traure'n tot el suc, en www.onadaedicions.com trobareu un document amb 48 propostes didàctiques preparades per

Aquell país imaginat de Tombatossals

l'estudiós Joan Peraire. Bon pit, bon cànem!

[Descarregar ressenya original \(PDF\)](#)